Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 351 Sâmbătă 24 Decembrie 1938
14 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Alimentarea țărănimii

Intr'una din conferințele d-lui ministru al agriculturii cu directorii de servicii, în care se pun atâtea probleme în legătură cu nevoile și cu educația practică a plugărimii noastre, s'a desbătut de curând și chestiunea alimentării țăranului nostru. S'a plecat, firește, dela constatarea că marea majoritate a țărănimii noastre se alimentează prost și neîndestulător, ceeace este o pagubă întâi pentru puterea de vitalitate a întregei națiuni, dat fiind că pătura țărănească formează la noi clasa socială cea mai numeroasă (circa 80% din totalul populației) și, ca atare, este rezervoriul de energie primenitoare al întregului organism național.

Dar subalimentarea sau alimentarea în condițiuni defectuoase a păturii noastre rurale, micșorându-i puterea de muncă, are răsfrângeri indirecte și asupra producțiunii, deci asupra potențialului nostru economic, atât în ce privește creiarea valorilor economice care sporesc venitul națiunii, cât și în ce privește capacitatea de consum și puterea de plată a țărănimii române, ceeace iarăși constitue o pagubă destul de simțitoare pentru mișcarea pieții interne. Fără să mai adăogăm la toate acestea bolile și decesele care seceră rândurile populației de la țară și care în majoritatea lor își au originea în subalimentare și lipsă de igienă.

Dar se va spune: cu sfaturi și cu îndemnuri, cu instrucțiuni și ordine de sus n'o să izbutim nici când să facem pe țăran să se hrănească mai bine și să dea importanța cuvenită acestei funcțiuni atât de necesare întreținerii organismului. Ca să se hrănească mai bine trebue să aibă cu ce. Inainte de toate trebue să sporim deci mijloacele de câștig ale țăranului, să-i ridicăm nivelul condițiunii sale materiale și morale.

Obiecția n'ar fi decât numai aparent și numai parțial întemeiată, pentru că chiar și în cel mai nenorocit sat se vor găsi întotdeauna căminuri în care povețele practice și deprinderile gospodărești utile nu vor rămânea fără obiect. Un exemplu: dacă se întâmplă să-i moară porcul — oricât ar fi de mare și frumos — țăranul nepriceput se duce de-l îngroapă în fundul curții, lipsindu-se de toate foloasele ce ar mai putea trage de pe urma lui. Dacă i-ar fi deschis cineva capul, că șoriciul putea fi desfăcut cu atenție și dat la argăsit, iar restul putea fi întrebuințat la facerea săpunului în casă, care i-ar fi îndestulat trebuințele pe un an de zile, firește că omul nostru ar fi recuperat în parte paguba, care, altminteri rămâne totală.

Dar de multe ori nu numai funcțiunea creiază organul, dar și organul funcțiunea. Școala de gospodărie, ca și orice alt mijloc de propagandă practică pe teren, făcută cu stăruință, cu pricepere, cu largă tragere de inimă, nu trebue să se limiteze numai la pregătirea în meșteșugul bucătăriei și al gospodăriei în genere, dar să desvolte și gustul pentru un trai mai bun și mai îngrijit, care, el însuși constitue adesea un impuls la mai multă muncă productivă, la o mai bună întrebuințare a timpului, a ocaziilor de câștig, tocmai spre a da putința celui ce ambiționează la o condiție de viață mai săltată, să treacă pragul mizeriei prezente.

Apoi, dacă toate aceste măsuri, traduse în acțiuni practice pe teren, se întregesc și se ajută între ele, revărsându-se ca un val binefăcător asupra satelor noastre, nu mai trebue să considerăm nici problema deprinderii țărănimei noastre cu o mai bună alimentare, drept o problemă minoră sau una deplasată, care n'ar putea provoca decât surâsuri și scepticism.

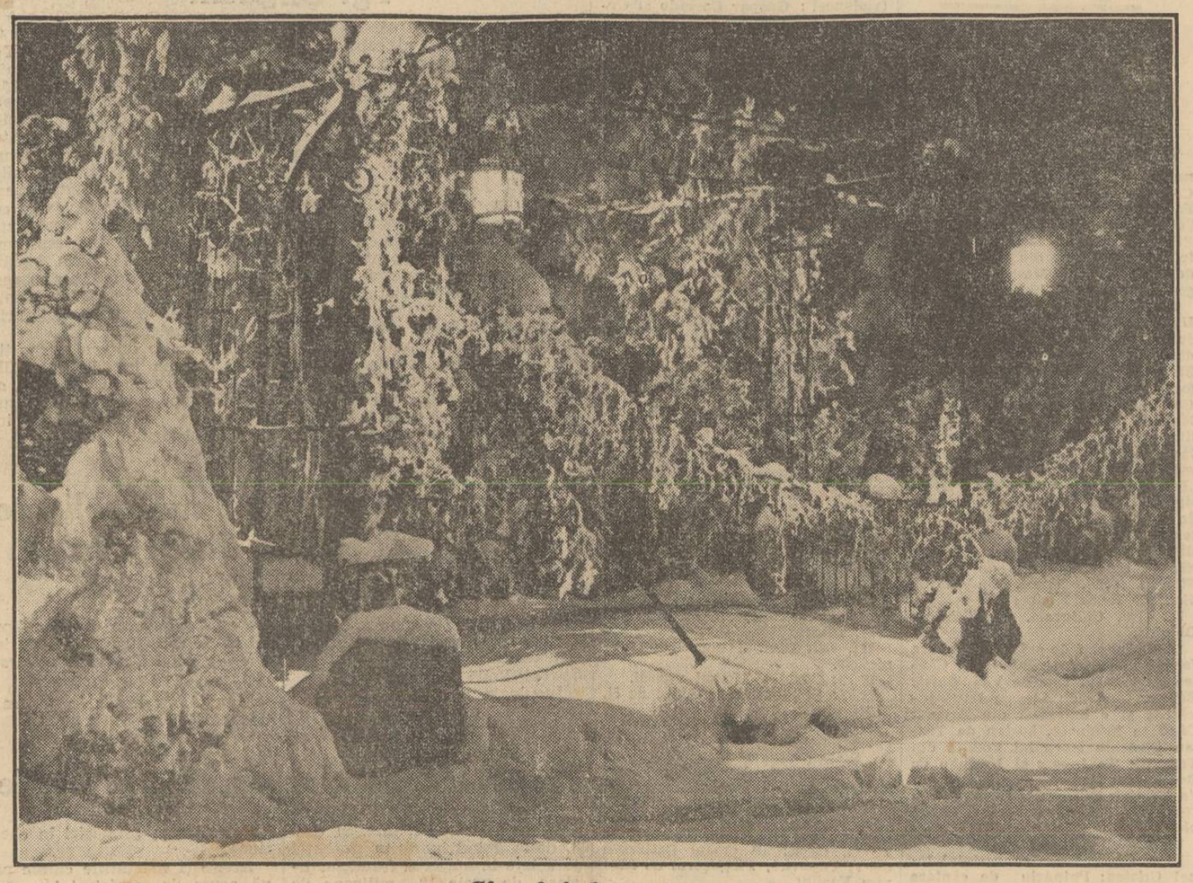

Cișmigiul, noaptea

DARUL REGAL

Gândul cel bun trebue să se îndrepte, în ajunul Sfintelor sărbători, către cei nevoiași, către cei suferinzi, către acea mulțime anonimă care luptă din greu cu greutățile și nevoile vieții.

Dar gândul generos capătă o însemnătate deosebită și are un înalt înțeles moral atunci când el se îndreaptă mai ales spre pătura țărănească a țării, care constitue izvorul de energie și de viață națională a neamului nostru.

Un asemenea gest a făcut M. S. Regele Carol al II-lea.

Suveranul țării, unind generozitatea cu grija ce o are pentru propășirea muncei agricole, a făcut ca dar de Crăciun o mie de pluguri la 1.000 de agricultori nevoiași din cuprinsul țării.

Această atențiune a M. Sale Regelui Carol va întări în sufletul țăranilor dragostea lor de Tron și țară și îi va încuraja în lupta pentru existență.

(Reportajul în pag. 11).

Portugalia salazariană

de AL. GREGORIAN

Portugalia este un stat mic și sărac, o țară romantică peste care se încovoae o istorie grea de isprăvi eroice și de prăbușiri catastrofale.

La extremitățile unei existențe dramatice, poporul portughez, care totalizează abia șase milioane și ceva de suflete pe o suprafață de pământ de trei ori și jumătate mai mică de cât a României, și-a creiat un stil istoric propriu care e o alternanță de glorie și decadență, o pendulare pasională și continuă între eroic și decrepitudine. Personalitatea neamului acesta așezat la extremitatea meridională a continentului, în plămânul iberic al Europei, este intim legată de prezența oceanului și nu poate fi explicată decât prin această intimitate, căci portughezul reflectă în el dimensiunile abisale ale nesfârșitului lichid și sufletul său închide mulțimi de trombe cosmice și liniști profunde, însorite și lăscive.

Temperamentul lui e capricios și inegal ca valul oceanului, într'un permanent flux și reflux: iar istoria sa națională e când plină de măreția gloriei care umflă vintrelele corăbiilor magelane pe mări, când resemnare și dezolantă capitulație colectivă în fața vicisitudinilor. Ultimul veac portughez a fost din această din urmă categorie.

In asemenea condițiuni se înțelege că opera de refacere a Portugaliei, întreprinsă de profesorul Salazar, nu era tocmai ușoară. Trebuia mai întâi o lungă perioadă de reeducare, o nouă mentalitate creată, o nouă metodă pedagogică pusă în aplicare, pentruca dintr'un suflet pulverizat în atâtea contradicții, să se închege o conștiință unitară și fermă, o voință nouă și tare să înlocuiască extazul romantic și blazarea unui secol întreg, sub care zăceau forțele

(Continuare în pag. 2-a)

D. Grigore Gafencu
ministru de externe

De câteva zile se vorbea de numirea d-lui Grigore Gafencu la conducerea ministerului de externe, în locul d-lui N. Petrescu-Comnen, căruia i se încredințează o importantă misiune în străinătate.

D. Grigore Gafencu a fost numit Miercuri ministru de externe.

D-sa a depus, la amiazi,

D. ministru
GRIGORE GAFENCU

jurământul în fața M. S. Regelui și a I. P. S. S. Patriarh, președintele Consiliului de miniștri.

(In pagina 11, cititorii vor găsi articolul nostru privitor la numirea noului titular al departamentului afacerilor străine).

Cea mai lungă legătură radio-telefonică

Washington, 21 (Rador). — *D. Sayre, ministru adjunct al afacerilor străine, a inaugurat Marți cea mai lungă legătură radiotelefonică din lume, între Washington și Sydney (Australia), adică pe o distanță de 15.000 km.*

După declarațiile d-lor Chamberlain și Bonnet

de I. LUGOSIANU

In vremurile, care au precedat conferința dela Muenchen și care ne par astăzi atât de îndepărtate, raporturile între State erau sau păreau guvernate de obligații juridice. Un minimum de stabilitate lăsa încă o funcțiune logicii și rațiunii în aprecierea evenimentelor.

Astăzi, când politica internațională se întemeiază numai pe realitatea veșnic schimbătoare a faptelor și pe echilibrul forțelor sau intereselor și când legăturile de normală vecinătate între Marile Puteri se mențin prin manifestații de intenții și prin declarații de bunăvoință, inventarul politicii europene e mai greu de făcut decât oricând. Călătoriile politice, discursurile oamenilor de Stat, desbaterile parlamentare și statisticile producției de armamente sunt elementele de căpetenie pentru judecarea situației. Acțiunea diplomatică propriu zisă rămâne pe planul al doilea. De aceia cuvântări sau declarații ca acele făcute Luni în Camera franceză de d. Bonnet sau la Camera Comunelor de d. Chamberlain merită să fie cetite cu atenție. Ele sunt interesante deopotrivă pentru ceiace spun, ca și prin ceiace tac.

Analizând situația din Europa, după acordul dela Muenchen, d. Dalton, specialistul partidului laburist pentru problemele externe, a făcut o largă expunere asupra evoluției situației internaționale în Europa răsăriteană. In expansiunea ei spre răsărit, a spus deputatul laburist, Germania are în proiect crearea unei Ucraine Mari. Nu crede d. Chamberlain, a pus d. Dalton întrebarea, că ar fi momentul potrivit pentru diplomația britanică să ajute o grupare a Statelor răsăritene ale Europei, care sunt membre ale Societății Națiunilor, în vederea unei rezistențe pașnice la o nouă încercare de dislocare a Europei?

Intrebarea a rămas fără răspuns din partea primului ministru britanic, iar în parlamentul francez ea nici n'a fost măcar formulată.

Constatarea e interesantă de făcut. Iată un fapt, care trebue înregistrat printre realitățile vieții internaționale de astăzi, de care trebue să ținem seamă. Judecată din punctul de vedere al urgenței și importanței intereselor britanice sau franceze, această reticență e explicabilă.

Preocupările orientale ale Reichului micșorează, în oarecare măsură, pentru Marea Britanie actualitatea raporturilor anglo-germane. Franța, la rândul ei, liniștită provizoriu de declarația franco-germană din 6 Decembrie, își are privirile atintite spre Mediterana. Atitudinea ei e hotărîtă. E o atitudine intransigentă de rezistență cu orice preț, față de orice revendicări teritoriale. „Franța, a afirmat cu tărie d. Bonnet, nu va consimți niciodată Italiei vreo fărîmă din teritoriul ei și orice încercări de a realiza o asemenea pretenție, n'ar putea duce decât la un conflict armat". Ministrul de externe al Franței a avut grija să precizeze că această afirmație privește în acelaș timp posesiunile imperiale franceze din Africa de Nord și Africa orientală. O lichidare a divergențelor franco-italiene nu se poate face deci decât în afară de cadrul concesiunilor teritoriale. Iată o lămurire indispensabilă atât pentru diplomația italiană, cât și pentru d. Chamberlain, care se pregătește pentru călătoria sa romană.

Primul ministru britanic a mărturisit că nu se duce la Roma cu un plan pregătit dinainte. Nu a dat nicio asigurare anticipată și nu înțelege să dea nici parlamentului englez asigurări, care i-ar restrânge libertatea de acțiune. Călătoria sa la Roma nu va fi decât o nouă experiență de consultare directă, în scopul de a contribui la menținerea păcii.

Misiunea d-lui Chamberlain la Roma nu va fi ușoară. Ca o reacțiune față de politica d-lui Eden, primul ministru britanic a deschis un credit larg regimurilor totalitare. Urmările lui au fost acordul dela Muenchen și acordul anglo-italian, semnat la 16 Aprilie și intrat în vigoare la 16 Noembrie 1938, în condiții, pe care o mare parte din opinia engleză nu le-a

(Continuare în pag. 2-a)

SLOVACIA CERE PLEBISCIT
PENTRU TERITORIILE CEDATE UNGARIEI

Declarațiile ministrului de comunicații Durczanski
(Serviciul telegrafic special al ziarului „Universul")

Bratislava, 21 (Radio-Central). — **Ministrul de comunicații slovac Durczanski a ținut la radio-Bratislava o cuvântare, în care s'a ocupat cu evenimentele dela granița ungaro-slovacă și în care a accentuat nevalabilitatea verdictului dela Viena.**

D. Durczanski a început prin a spune că guvernul slovac a făcut până acum tot ce i-a stat în putință pentru menținerea pe cât posibil a bunelor relații de vecinătate dintre Slovacia și Ungaria.

Ungaria, dimpotrivă, n'a încetat un singur moment să persecute pe slovacii din teritoriile cedate, în care situația este atât de gravă, încât s'ar putea crede că guvernul dela Budapesta nu mai este stăpân în aceste regiuni.

Guvernul slovac nu va rămâne impasibil față de această stare de lucruri și nu va tolera ca populația slovacă din teritoriile cedate să fie atinsă în drepturile ei naturale, omenești și naționale. El nu va tolera în acelaș timp menținerea la nesfârșit a actualei situații sociale din teritoriile cedate și care provine în primul rând din lipsa mijloacelor de existență, urmând să facă cunoscută această stare de lucruri și peste hotare.

Mai departe, d. Durczanski a spus că arbitrajul dela Viena nu se bazează pe voința populației din teritoriile cedate și că guvernul slovac va face cunoscută opiniei publice mondiale, nemulțumirea acestei populații, pentru ca ea să poată să-și exprime în mod nestânjenit voința.

După cum străinătatea a admis acum trei luni, în interesul menținerii păcii mondiale, acordul dela Muenchen, ea trebue să ia acum atitudine împotriva Ungariei, pentru realizarea unui plebiscit în teritoriile cedate, acesteia, deoarece numai această soluție poate garanta pacea, a cărei țintă principală a fost acordul dintre d-nii Chamberlain, Daladier, Hitler și Mussolini.

Brutalitățile jandarmilor unguri în teritoriile alipite

Bratislava, 21 (Radio-Central) — Doctorul Mach, șeful propagandei slovace, a invitat la Bratislava un grup de ziariști unguri, germani și slovaci, pentru ca aceștia să se convingă de răul tratament la care sunt supuși din partea jandarmilor unguri, slovacii și uneori chiar și ungurii din teritoriile cedate Ungariei.

Au fost prezentați ziariștilor numeroși locuitori din teritoriile cedate, cari aveau pe corp umflături și vânătăi provocate de jandarmii unguri. Toți cei bătuți au prezentat și certificate din partea unor medici din teritoriile cedate.

Unul dintre refugiați a spus ziariștilor unguri că în Slovacia nici animalele nu sunt tratate așa de rău cum sunt tratați slovacii în teritoriile cedate.

Slovacii vor să rămână în cadrul Republicii Cehoslovace

Berlin, 21 (Radio-Central). — „Berliner Beursenzeitung" anunță, contrar unor svonuri răspândite în ultimul timp, că, în urma constituirii Dietei slovace, poporul slovac și-a exprimat cu hotărâre voința ca Slovacia să rămână un stat federal în cadrul Republicei Cehoslovace.

Cu aceasta, se desmint toate svonurile în legătură cu intenția Slovaciei de a trece sub altă stăpânire sau de a-și proclama independența. Guvernul slovac, a aprobat categoric politica guvernului central dela Praga.

In corpul ziarului:

Mare mișcare în magistratură

Vacanța de sărbători

Autoritățile publice iau vacanță Vineri 23 Decembrie seara, până Miercuri 28 Decembrie.

Școlile au luat vacanță de ieri până la 9 Ianuarie.

Magazinele vor fi închise în zilele de 25 și 26 Decembrie, redeschizându-se a treia zi de Crăciun dimineața.

Bursa a luat vacanță ieri.

AJUTORAREA SĂRACILOR
DE SĂRBĂTORI

Cu prilejul Sărbătorilor se va împărți populației nevoiașe din Capitală, prin îngrijirea primăriei, suma de 2.500.000 lei și 50 de vagoane de lemne.

Aceste ajutoare de sărbători se dau sub directa supraveghere a d-lui primar general Victor Dombrowski, în urma constatărilor făcute la fața locului de ajutorii de primar, cari se conving de nevoile reale ale celor ce sunt ajutați.

DARUL M. S. REGELUI

M. S. Regele a trimis suma de 150.000 lei primăriei spre a fi împărțită, de Crăciun, săracilor Capitalei.

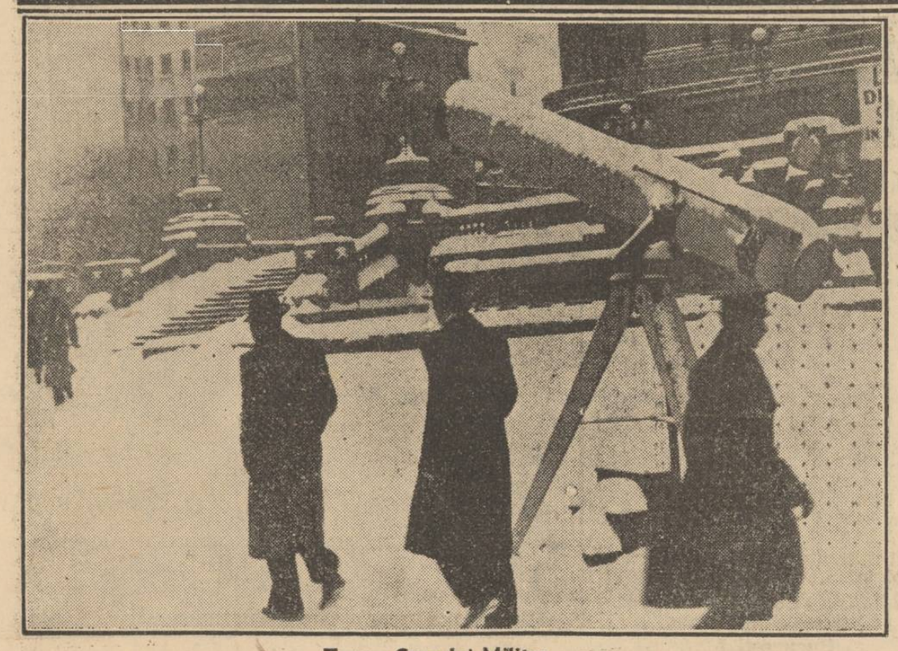

Terasa Cercului Militar

Avion prăbușit lângă Gherla

Doi aviatori morți

Gherla, 21 Dec.

Un avion de vânătoare, de la flotila de aviație Someșeni, a căzut azi, la ora 10 dim., lângă Gherla.

Ofițerul observator Radomschi și adjutantul pilot Dinu Aurel au fost omoriți.

Ofițerul era originar din Cernăuți.

Accidentul s'ar datori unei pene de motor.

Avionul este complet sfărâmat.

Dela Cluj a sosit d. comandor Cernescu, care face cercetările.

Ger mare și viscol în Iugoslavia

Belgrad, 21 (Rador). — Știri sosite din toate colțurile țării arată că pe ziua de ieri gerul s'a întețit peste tot. In anumite regiuni viscolul a fost atât de puternic, încât comunicațiile au fost întrerupte pe șosele.

In apropiere de Niș un tren de marfă s'a înzăpezit în mijlocul câmpului.

Lângă Pojaredvaț, un autobuz încărcat cu călători a fost îngropat în zăpadă de viscol. Din fericire, ajutoarele au venit la timp, așa încât nu se semnalează victime.

Telegramele din Ljubliana arată că trenurile internaționale sosesc cu mari întârzieri.

La Belgrad străzile sunt acoperite de polei, din care cauză pietonii și vehiculele circulă cu mare greutate.

Circulația este îngreuiată și de vântul numit Koșava, care suflă cu o violență extraordinară.

Clemenceau va avea o statue în colonia franceză Togo din Africa. „Tigrul" este imortalizat în costumul în care vizita soldații pe front